

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ БІОЛОГІЧНИХ НАУК»**

28 листопада 2019 року

Рівне - 2019

УДК 57+37
ББК 28
Т 33

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 28.11.2019р.)

Теоретичні та прикладні аспекти розвитку біологічних наук: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 листопада 2019 р., м. Рівне / Грицай Н. Б., Мельник В. Й. – Рівне : О. Зень, 2019. 230 с.

ISBN 978 - 617- 601 – 301 - 3

У збірнику опубліковано матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції, які висвітлюють широке коло питань, пов'язаних із теоретичними та прикладними проблемами біологічних досліджень. Особлива увага приділяється дослідженням і розробкам, присвяченим вирішенню екологічних проблем біологічними методами та методиці навчання біології в школі та ВНЗ.

Рекомендовано для наукових працівників, спеціалістів науково-дослідних установ, студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів і викладачів вищих навчальних закладів, фахівців системи освіти і науки.

Відповідальність за зміст і достовірність поданих матеріалів випуску несуть автори наукових статей. Точки зору авторів публікації можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

УДК
57+37
ББК 28

ISBN 978-617-601-301-3

© Автори статей, 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ БІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	
<i>Антонік В.І., Антонік І.П.</i> Процеси формування техногенних геоекосистем на хвостосховищах гірничо-збагачувальних комбінатів Кривбасу	6
<i>Демчук В.В.</i> Поширення колорадського жука в агрофітоценозах картоплі та обґрунтування заходів боротьби з шкідником	12
<i>Денисюк Н.В.</i> Киснепродукуюча і газопоглинальна здатність зелених насаджень м.Рівне	19
<i>Жигалюк С.В., Сачук Р.М., Рудь О.Г., Пенко В.О.</i> Забезпечення стандартів екобезпеки під час організації дезакаризаційних міроприємств у копитних	24
<i>Кусік В.С., Демчук В.В.</i> Динаміка популяції яблуневої плодожерки в умовах застосування інтегрованої системи захисту яблуневого саду	29
<i>Мороз О.М., Трохимчук І.М.</i> Шкідники суниці в умовах Ковельського району Волинської області	35
<i>Шевців М.В.</i> Принципи етичного ставлення до безпритульних собак	40
СЕКЦІЯ 2. БІОЛОГО-ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ БІОРІЗНОМАНІТТА	
<i>Воловик Г. П., Мельничук Д. М.</i> Заходи боротьби з комахами-шкідниками хвойних рослин розсадника закритого ґрунту Березнівського державного дендрологічного парку	47
<i>Бульбак Х., Куцоконь Л.П.</i> Комахи фітокомплексу лікарських рослин околиць м.Червоноград Львівської області	53
<i>Коколюк Ю.С.</i> Шкідники декоративних троянд та методи боротьби з ними	58
<i>Колюх О., Куцоконь Л.П.</i> Ентомофауна лісових біоценозів Суського лісництва	61
<i>Крижановська Т.Є., Войтович О.М.</i> Стан популяції <i>Pulsatilla Pratensis</i> о.Хортиця	67
<i>Ойцюсь Л.В.¹, Костолович М.Г.¹, Ойцюсь А.М.²</i> Раритетні види рослин у складі міст Рівненської області	73
<i>Павлішен Д.В., Трохимчук І.М.</i> Еколого-фауністична характери-	78

стика лучних біоценозів (на прикладі Хмельниччини)	
Усик В.В. Проблема дослідження поліморфізму забарвлення голуба сизого (<i>Columba Livia</i> GM, 1789)	84
СЕКЦІЯ 3. БІОІНДИКАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОВКІЛЛЯ	
Гальчин І.Я., Трохимчук І.М. Біологічна індикація екологічних особливостей біоценозів за допомогою видового складу карабідофауни	91
Гранюк С.Л., Мельник В.Й. Фермент целюлаза в ґрунті санітарно-захисної зони ВАТ «Волинь-цемент»	97
Толочик І.Л. Фітопланктон окремих ділянок р.Стир	103
Шрамович О.І., Мельник В.Й. Біотичний розподіл Lumbricidae в ґрунтах м. Рівне	109
СЕКЦІЯ 4. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ВАЛЕОЛОГІЇ В ШКОЛІ І ЗВО	
Берташ Б.М., Марциновський В.П. Використання урбанізованих та приміських територій в біологічній освіті населення	116
Бурець Т.М., Виговський І.В. Організація проблемного навчання на уроках біології у 8 класі	122
Власюк Т.Г., Грицай Н. Б. Ефективність використання інтерактивних технологій навчання на уроках біології у 8 класі	128
Мірошник К.О. Формування змістової лінії «Здоров'я та безпека» з використанням соціально-орієнтованих досліджень на уроках біології в старшій школі	134
Михальчук Ю.П. Грицай Н. Б. Педагогічна ефективність використання творчих завдань на уроках біології у 8 класі	140
Савчук М.В., Грицай Н.Б. Статеве виховання учнів 8 класу на уроках біології	144
Савчук С.Ю. Особливості формування навичок самостійної роботи з підручником біології у учнів 7 класу	151
Пастушок А.В., Грицай Н.Б. Застосування кімнатних рослин у навчанні біології	157
Шевчук О.А. Визначення рівня розуміння старшокласників ЗНЗ значення профілактики грипу для зміцнення, збереження індивідуального здоров'я	161
Шулевська Н.В., Грицай Н.Б. Впровадження між предметних	167

зв'язків у навчанні біології у 9 класі	
СЕКЦІЯ 5. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	
<i>Джуло О.Е., Мельник В.Й.</i> Захворюваність кліщовим бореліозом в Рівненській області	173
<i>Жигadlo I.B., Мельник В.Й.</i> Проблеми стафілококової інфекції та її профілактика	180
<i>Загоруйко Г.Е., Марциновский В.П., *Загоруйко Ю.В.</i> Биологический закон «Деление ↔ слияние» и его реализация в раннем постнатальном морфогенезе митохондриального аппарата кардиомиоцитов	186
<i>Збирун О.В., Демчук В.В.</i> Біологічні та соціальні аспекти гельмінтозів, спричинених нематодами та їх профілактика у дітей	191
<i>Кладій М.С., Мельник В.Й.</i> Динаміка захворюваності антропонозним гельмінтозом у Рівненській області	198
<i>Свирид В.Г., Трохимчук І.М.</i> Дефекти нервової трубки новонароджених	206
<i>Сяський В.А., Сяська І.О., Сяська І.В.</i> Нейронно-мережне імітаційне моделювання фізіологічних процесів у нирці людини	211
<i>Чепурка О.Ю.</i> Особливості організації діяльності навчально-наукового реабілітаційного центру кафедри «Біології та здоров'я людини» Рівненського державного гуманітарного центру	218

одну трихінелу, таке м'ясо підлягає утилізації. На забійних пунктах слід обладнувати біотермічні ями для утилізації відходів [3].

Список використаних джерел

1. Бодня Е. И. Гельминтозы: современный взгляд на терапию // Новости медицины и фармации. 2017. № 9(621). С. 14-17.
2. Ершова И.Б., Мочаюва А.А., Черкасова С.Н., Чернова Е.В. Паразитарные инвазии в практике врача-педиатра / Здоровье ребенка. 2007. № 2(5). С. 123- 126.
3. Пішак В.П., Байчук Т.М., Дьякова Т.Є. та ін. Медична паразитологія. Чернівці. - 2003. - 262с.
4. Крамарьов С.О. Закордонець Л.В. Гельмінтози в дітей: підходи до лікування // Здоровье ребёнка №3. - 2018р.
5. Шадрін О.Г., Ковальчук А.А., Дюкарева С.В. Стан шлунково-кишкового тракту та шляхи корекції його порушень при гельмінтозах у дітей// Современная педиатрия. 2015. 5. 88-91.

УДК 616.995.1-036.22 (477.81)

ДИНАМІКА ЗАХВОРЮВАНOSTІ АНТРОПОНОЗНИМ ГЕЛЬМІНТОЗОМ У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Кладій М.С. магістрант, Мельник В.Й. канд..геогр.наук, професор

Рівненський державний гуманітарний університет

Проаналізовані статистичні дані за 2014 – 2018 рр. по захворюваності на аскаридоз дорослого населення та дітей до 17 років в м. Рівне та Рівненської області. Встановлено, що показники захворюваності аскаридозом впродовж останніх п'яти

років є відносно сталими. 72% від загальної кількості хворих є діти. Динаміка захворювання населення гельмінтозами свідчить, що в різних районах області показники значно відрізняються.

Ключові слова: аскаридоз, інвазія, гельмінтози, населення.

Аскаридоз є найбільш частим гельмінтозом, поширеним по всій земній кулі. Людина, інвазована паразитами, може стати джерелом зараження не тільки для оточуючих, але й для самої себе. Джерелом інвазії можуть бути носії паразитів - хворі тварини, люди, які виділяють в навколишнє середовище яйця гельмінтів. Зріла самка здатна відкласти до 245000 яєць на добу, причому відкладатися можуть як запліднені, так і незапліднені яйця. Незапліднені яйця не можуть викликати захворювання. Клінічні прояви аскаридозу залежать від локалізації паразитів і інтенсивності інвазії. [1].

Варто зазначити, що вплив гельмінтів є причиною пригнічення імунної відповіді, наслідком чого є формування ослабленого імунітету. Це, зокрема, призводить до збільшення гострих респіраторних та інших інфекційних захворювань. На тлі гельмінтозів знижується ефективність щеплень, не досягається захисний рівень імунітету при вакцинації чи ревакцинації проти правця, кору та дифтерії. Крім того, гельмінтози сприяють збільшенню тривалості лікування тих захворювань, з якими поєднуються (кишкові інфекції, порушення біоценозу кишечника, шкірні захворювання тощо) [4].

Актуальність проблеми гельмінтозів зумовлена, з одного боку, їх великою поширеністю переважно серед дитячого населення, вираженим різнобічним впливом на організм та поліморфізмом клінічних проявів, а з іншого – важкими ускладненнями при відсутності лікування [5].

За даними паразитологічного моніторингу в Україні, на протязі життя практично кожна людина переносить паразитарне захворювання,

найчастіше ними страждають діти [2]. Відтак, захворюваність на гельмінтози населення набуває постійності.

Мета роботи: вивчення стану захворюваності антропонозним гельмінтозом у Рівненській області.

Об'єкт дослідження – населення Рівненської області.

Предмет дослідження – захворюваність аскаридозом дитячого та дорослого населення Рівненської області.

Матеріали та методи. Статистична інформація захворюваності на аскаридоз населення у Рівненській області. Методи досліджень: статистичні та аналітичні.

Результати та їх обговорення.

Джерелом поширення аскаридозу є хворі люди, які з фекаліями виділяють величезну кількість яєць. Найчастіше аскаридозом хворіють особи, що працюють у сільському господарстві. [3]

Щорічно на геогельмінтози обстежується від 125,7 (2014 рік) до 139,7 (2018 рік) тисяч дітей віком до 17 років, з них в середньому за рік виявляється до 2 тисяч нових хворих. Так, станом на 2018 рік в Рівненській області виявлено 2347 хворих аскаридозом, серед них 1707 – діти. Динаміка захворювання населення гельмінтозами свідчить, що в різних районах Рівненської області показники значно відрізняються (табл.1).

Найгострішою є ситуація в Сарненському та Дубенському районах, де станом на 2018 рік зафіксовані відносні показники чисельності хворих аскаридозом (на 100 тис. нас.) 595,69 та 350,51 особи відповідно. Слід зауважити, що найнижчий рівень захворюваності аскаридозом зафіксований у Демидівському районі, де середня кількість хворих станом на 2018 рік становила 6,12 особи (на 100 тис. населення).

Таблиця 1

Динаміка чисельності хворих аскаридозом

№ п/п	Назва районів	Абсолютні числа					Відносні числа (на 100 тис. нас.)				
		2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
1	Березнівський	127	101	137	127	130	199,57	158,71	215,28	198,15	202,07
2	Володимирецький	14	13	11	8	4	22,17	20,58	17,42	12,37	6,12
3	Гошанський	92	51	52	18	8	257,66	142,83	145,63	51,00	22,70
4	Демидівський	20	7	6	9	1	136,45	47,76	40,94	62,37	6,93
5	Дубенський	475	432	404	368	292	569,11	517,59	484,04	441,37	350,51
6	Дубровицький	88	97	112	161	95	180,73	199,22	230,02	331,79	196,12
7	Зарічненський	54	50	33	29	19	152,67	141,36	93,30	81,46	53,35
8	Здолбунівський	22	23	18	15	15	38,48	40,23	31,48	26,15	26,20
9	Корецький	118	156	120	102	107	345,50	456,77	351,36	302,51	318,16
10	Костопільський	117	96	101	60	49	180,07	147,75	155,44	92,81	75,99
11	Млинівський	62	14	42	43	33	161,56	36,48	109,45	113,88	87,38
12	Острозький	92	90	90	90	102	207,74	203,22	203,22	204,38	232,80
13	Радивилівський	63	45	57	41	53	167,70	119,79	151,73	109,55	142,08
14	Рівненський	141	104	65	77	126	159,42	117,59	73,49	84,59	137,71
15	Рокитнівський	202	148	132	124	90	371,13	271,92	242,52	218,49	157,15
16	Сарненський	392	413	573	378	626	382,20	402,68	558,68	361,80	595,69
17	м. Рівне	886	639	613	663	575	358,83	258,80	248,27	270,74	235,72
18	м. Вараш	33	25	16	14	22	78,12	59,18	37,87	32,82	51,19
	Всього	2998	2504	2582	2327	2347	259,39	216,27	222,57	200,47	202,03
	Україна	44932	38555	41895	38207		99,03	89,86	97,98	90,08	

Загалом показники захворюваності аскаридозом в Рівненській області впродовж 2014-2018 років є відносно сталими. Найвища захворюваність серед дорослого населення у Рівненській області зафіксована у 2014 році (1020 осіб), а найнижча – у 2017 році (596 осіб), а станом на 2018 р. кількість хворих порівняно з 2014 р. зменшилася в абсолютних числах на 380 особи (табл. 2).

Слід зауважити, що в показниках захворюваності аскаридозом дорослого населення впродовж 2014-2018 рр. спостерігається значний спад чисельності хворих, рис.1.

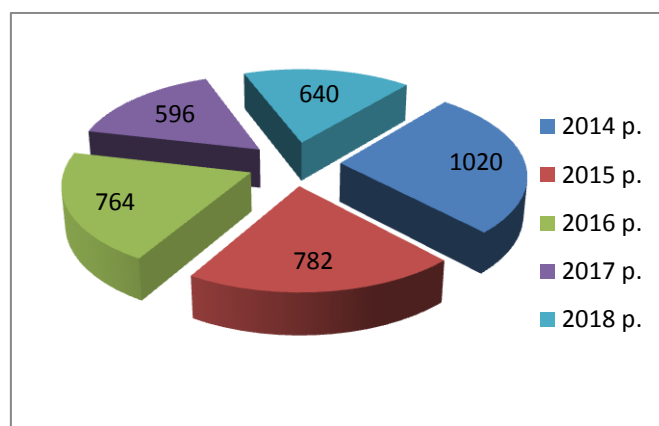
Серед дитячого населення Рівненської області у 2014-2018 роках значного збільшення захворювань на геогельмінтози не зареєстровано, епідемічний процес проявляється у вигляді спорадичних та групових захворювань [2], табл 3.

Таблиця 2

Динаміка чисельності хворих аскаридозом серед дорослого населення

(дані статистичної звітності Звітна форма №2 В77, 2018р.)

№ П/П	Назва районів	Абсолютні числа					Відносні числа (на 100 тис. нас.)				
		2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
1	Березнівський	25	16	14	/9	15	56,45	36,13	31,61	20,19	33,90
2	Володимирецький	8	11	5	3	2	18,35	25,23	11,47	6,75	4,43
3	Гошанський	25	7	11	6		89,19	24,97	39,24	21,82	
4	Демидівський	3	3		1		26,27	26,27		8,88	
5	Дубенський	202	59	58	50	42	303,71	88,71	87,20	75,47	63,23
6	Дубровицький	13	4	10	7	6	35,35	10,88	27,20	19,02	16,39
7	Зарічненський	20	14	6	8	14	77,42	54,19	23,23	30,90	53,71
8	Здолбунівський	12	6	2	5	2	26,33	13,17	4,39	11,02	4,37
9	Корецький	92	110	88	63	51	345,80	413,46	330,76	240,95	194,88
10	Костопільський	57	51	12	11	27	113,51	101,56	23,90	22,17	54,12
11	Млинівський	5	3	7	9	13	16,82	10,09	23,54	30,69	44,65
12	Острозький	29	43	47	43	64	82,38	122,15	133,52	122,35	183,12
13	Радивилівський	41	6	12	7	27	139,85	20,47	40,93	23,96	92,54
14	Рівненський	35	15	14	17	26	51,27	21,97	20,51	24,48	36,70
15	Рокитнівський	72	59	50	5	52	202,59	166,01	140,69	13,56	137Д3
16	Сарненський	37	117	212	99	59	50,79	160,60	291,01	133,43	78,92
17	м. Рівне	328	247	208	(246	229	163,38	123,03	103,60	123,56	115,23
18	м. Вараш	16	11	8	7	11	50,11	34,45	25,06	21,50	34,01
	Всього	1020	782	764	596	640	115,59	88,56	86,46	67,44	72,45
	Україна	16410	13808	13964	12809		43,90	39,11	39,73	36,45	

Рис. 1. Захворюваність на аскаридоз серед дорослого населення

Показники чисельності хворих серед дитячого населення значно переважають порівняно з дорослим і становлять 72% від загальної кількості хворих.

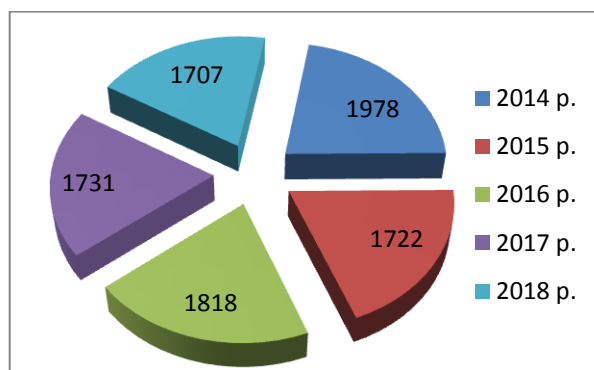
Таблиця 3

Динаміка чисельності хворих аскаридозом серед дитячого населення

(дані статистичної звітності Звітна форма №2 В77, 2018р.)

№ п/п	Назва районів	Абсолютні числа					Відносні числа (на 100 тис. нас.)				
		2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
1	Березнівський	102	85	123	118	115	527,16	439,30	635,69	609,85	615,93
2	Володимирецький	6	2	6	5	2	30,69	10,23	30,69	25,57	10,23
3	Гошанський	67	44	41	12	8	872,96	573,29	534,20	156,35	104,23
4	Демидівський	17	4	6	8	1	525,18	123,57	185,36	247,14	30,89
5	Дубенський	273	373	346	318	250	1610,33	2200,20	2040,94	1875,77	1474,67
6	Дубровицький	75	93	102	154	89	629,14	780,14	855,63	1291,84	746,58
7	Зарічненський	34	36	27	21	5	356,54	377,52	283,14	220,22	52,43
8	Здолбунівський	10	17	16	10	13	86,15	146,45	137,84	86,15	111,99
9	Корецький	26	46	32	39	56	344,46	609,43	423,95	516,69	741,92
10	Костопільський	60	45	89	49	22	406,56	304,92	603,06	332,02	149,07
11	Млинівський	57	11	35	34	20	659,49	127,27	404,95	393,38	231,40
12	Острозький	63	47	43	47	38	693,45	517,34	473,31	517,34	418,27
13	Радивилівський	22	39	45	34	26	266,73	472,84	545,59	412,22	315,23
14	Рівненський	106	89	51	60	100	525,25	441,01	252,71	297,31	495,52
15	Рокитнівський	130	89	82	119	38	688,27	471,20	434,14	630,03	201,19
16	Сарненський	355	296	361	279	567	1194,72	996,16	1214,92	938,95	1908,19
17	м. Рівне	558	392	405	417	346	1209,21	849,48	877,65	903,65	749,79
18	м. Вараш	17	14	8	7	11	164,76	135,69	77,53	67,84	106,61
	Всього	1978	1722	1818	1731	1707	723,59	626,67	657,74	633,23	613,34
	Україна	28522	24747	27931	25398		356,95	325,84	366,80	333,5	

Значний спад захворюваності спостерігався у 2015 році (1722 особи) порівняно з 2014 роком (1978 осіб) і надалі абсолютна кількість хворих дітей перебуває в межах не менше 1700 осіб (рис. 2).

Рис. 2. Захворюваність на аскаридоз серед дитячого населення

Слід зауважити, що порівняно з дорослим населенням дитяче більш вразливе, тобто захворюваність на аскаридоз серед дитячого населення в Рівненській області зберігає ендемічність.

Динаміка захворювання населення гельмінтозами свідчить, що в різних районах Рівненської області показники значно відрізняються. Середній показник захворюваності аскаридозом на Рівненщині становить 130 осіб за рік у кожному з районів. Отже, тенденція збільшення або зменшення захворюваності аскаридозом для кожного району Рівненської області є різною, як і якість профілактичних і лікувальних заходів відповідно. Такий стан захворюваності свідчить про низький рівень діагностики аскаридозу та профілактичних заходів.

Боротьба з паразитами людини має будуватися у трьох основних напрямках - знищення гельмінтів, виведення їх з організму і побудова захисту на майбутнє.

З метою профілактики аскаридозу необхідно:

- ретельно промивати проточною водою та обдавати окропом, перед вживанням, овочі, ягоди та фрукти;
- ретельно мити руки перед їжею, після відвідування туалету, робіт з ґрунтом, піском, немитими овочами;
- проводити боротьбу з мухами [3].

Висновки.

У Рівненській області продовжують існувати актуальні проблеми боротьби з аскаридозом і найбільш гостро це стосується населення дитячого віку. Для високої ефективності протигельмінтозних заходів необхідно регулярно проводити моніторинг найбільших осередків захворюваності населення антропонозними гельмінтозами та удосконалити діагностичні, лікувальні та профілактичні заходи.

Знання паразитів людини, їх біології та екології, вивчення шляхів передачі інвазії, впливу паразитів на людину, а також чутливості паразитів до різних чинників - все це необхідно для розробки заходів боротьби з паразитарними хворобами.

Список використаних джерел

1. Аскерко, А.Ч. Основы паразитологии. Минск: 2008. - 140 с.
2. Звітна форма №2 В77 «Звіт про окремі інфекції та паразитарні захворювання за 2014-2018 рік», Рівне: 2018.- 52-54 с.
3. Крамарев С.А., Ершова И. Б, Бондаренко Г. Г. Гельминтозы у детей и подростков. Луганск: 2006. – 125 с.
4. Марушко Ю.В., Грачова М.Г. Гельмінтози у дітей: стан проблеми, особливості діагностики і терапії // Современная педиатрия 2011.– 58-62 с.
5. Мозговой А.А., Аскаридозы животных и человека и вызываемые ими заболевания. Москва : «Учмедизд.», 1953. – 230 с.

УДК 616.[575-312], 504.

ДЕФЕКТИ НЕРВОВОЇ ТРУБКИ НОВОНАРОДЖЕНИХ

Свирид В.Г., Трохимчук І.М. канд..пед.наук, доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

Проблема вроджених вад розвитку залишається одною з найбільш актуальних в сучасній охороні здоров'я людини. Адже саме вони призводять до значної інвалідизації населення і займають одне з провідних місць в структурі малюкової смертності.

Ключові слова: вроджені вади розвитку, дефекти нервової трубки, тератогенні фактори.